

Spreeklijn persbijeenkomst presentatie onderzoek slavernijverleden DNB

Opening bijeenkomst

Welkom iedereen bij deze bijeenkomst. Fijn dat u er bent.

Als DNB-directie beseften we enige tijd geleden dat we een objectief beeld willen hebben van de betrokkenheid van De Nederlandsche Bank bij slavernij.

Aanleiding daarvoor was de toenemende aandacht in de wereld voor de strijd tegen racisme en voor het slavernijverleden. Tegelijkertijd kwamen er vanuit onze eigen geledingen stemmen op die hiervoor pleitten. We beseften dat het belangrijk is om dit deel van de geschiedenis van DNB te onderzoeken, als onderdeel van het Nederlandse slavernijverleden.

In juni 2020 besloot de directie tot een onafhankelijk extern onderzoek. Het onderzoek is uitgevoerd door de Universiteit Leiden en wordt vandaag gepubliceerd.

Karwan Fatah-Black is de leider van het onderzoeksteam. Hij zal nu de bevindingen van het onderzoek presenteren.

Ik geef graag het woord aan Karwan Fatah-Black.

Reactie Klaas Knot na overhandiging boek

Om te beginnen wil ik namens de Directie van De Nederlandsche Bank mijn grote erkentelijkheid uitspreken aan de heer Karwan Fatah-Black, Lauren Lauret en Joris van den Tol van de Universiteit Leiden voor dit zeer gedegen onderzoek. Het onderzoek onthult een tot nu toe onbesproken deel van de geschiedenis van DNB, en daarmee ook een stuk Nederlandse en internationale geschiedenis. En ik kan u zeggen dat de bevindingen stevig bij ons zijn binnengekomen.

De geschiedenis van De Nederlandsche Bank is nauw verweven met de Nederlandse geschiedenis van de trans-Atlantische slavernij. DNB had weliswaar geen vestigingen in de koloniën, waardoor zij dus geen rol had in het dagelijkse slavernij gerelateerde financiële verkeer. Maar omdat zij integraal deel uitmaakte van het financiële stelsel en door haar rol in de Nederlandse economie droeg DNB uiteindelijk wel bij aan de instandhouding van de slavernij. De bij DNB betrokken bestuurders waren meer dan hun tijdgenoten, persoonlijk, bestuurlijk en politiek, betrokken bij koloniale slavernij.

Vanaf de oprichting van DNB was de slavernij al diep controversieel. In die tijd waren er al felle tegengeluiden over de slavernij in Nederland. Maar die kwamen niet vanuit DNB, een enkele uitzondering daargelaten. Integendeel, DNB als instituut richtte zich voornamelijk op de *economie* verbonden aan de slavernij. DNB-bestuurders hadden meer oog voor hun eigen belang, dan voor het lot van de slaafgemaakten. Die feiten uit het onderzoek, en de diep racistische ideeën die eraan ten grondslag lagen, raken ons diep. De Nederlandsche Bank anno 2022 staat niet los van haar verleden. Het leed dat slaafgemaakten in die periode ondergingen, is onbeschrijflijk. Dat betreur ik zeer, samen met de hele directie van De Nederlandsche Bank.

De Nederlandse Bank wil een aantal stappen ondernemen. De eerste stap is openbaren en erkennen. Ik vind het belangrijk dat alle Nederlanders en iedereen in het Caribisch gebied en Suriname kennis kunnen nemen van het onderzoek en onze reactie daarop, omdat we heel duidelijk zien hoezeer het slavernijverleden

nog altijd een open wond is en doorwerkt in het heden. We kunnen het aangedane leed niet ongedaan maken. Maar we kunnen als DNB wel proberen bij te dragen aan de verwerking van het leed door deze geschiedenis zichtbaar te maken en de feiten en het leed te erkennen. Dat zien we als DNB-directie als onze blijvende opdracht.

De tekst van het onderzoeksrapport is vanaf nu dan ook vrij toegankelijk via onze website, en die van de Universiteit Leiden. En het is in boekvorm in de boekhandel te verkrijgen. Uiteraard is er ook een publiekssamenvatting, ook in het Engels.

Ten tweede gaan we binnenkort in gesprek met medewerkers en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties. In het bijzonder met mensen die geraakt zijn door deze geschiedenis. Dit onder leiding van Freek Ossel, voormalig wethouder in Amsterdam, oud-burgemeester in onder meer Beverwijk en voorzitter van de Regiegroep Nationaal Trans-Atlantisch Slavernijmuseum. Samen gaan we een passende manier uitwerken om invulling te geven aan onze opdracht. Wat we willen is een gebaar maken dat blijvende waarde heeft voor de betrokkenen en de Nederlandse samenleving. We kiezen voor een zorgvuldige aanpak en daar is enige tijd voor nodig. Uit de dialoog moet blijken welke vervolgstappen we nemen, die we dan later in het jaar met u zullen delen.

Eén ding staat voor mij in ieder geval als een paal boven water. Het slavernijverleden van De Nederlandsche Bank geeft onze organisatie een blijvende opdracht om bij te dragen aan een samenleving waarin ieder mens telt, en waarin niemand wordt uitgesloten. Want het racisme, uitbuiting en de discriminatie die slavernij zo bepaalden, zien we ook vandaag de dag nog steeds terug in de samenleving. DNB is de centrale bank van en voor alle Nederlanders. Over de jaren heen zijn wij steeds meer divers en inclusief geworden, waarbij mensen van verschillende achtergronden, kleuren en geaardheden samenwerken. Maar het kan nog altijd een stuk beter.

En ook buiten onze eigen organisatie willen we meer doen voor een inclusieve samenleving. Bijvoorbeeld door nog meer bij te dragen aan educatie en culturele initiatieven voor iedereen. En door in onze duiding van de economische ontwikkelingen meer aandacht te hebben voor ongelijkheid in de samenleving. Als DNB-directie zien wij dit onderzoek naar het slavernijverleden als een oproep om ons hier nog meer voor in te zetten.

Laat dit lelijke deel van de geschiedenis van De Nederlandsche Bank het beginpunt zijn om samen op zoek te gaan naar een manier om dit een passende plek te geven in het heden en in de toekomst.